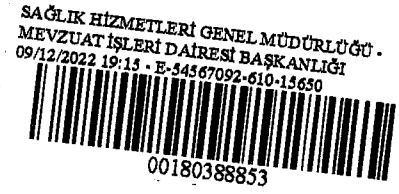

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 54567092-610
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

7/57726
GK 98

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28/01/2022 tarihli ve E-43452547-120.07-0954408 sayılı yazınız.

Zonguldak Milletvekili Sayın Ünal DEMİRTAŞ tarafından verilen “Özel diyaliz merkezlerinin sorunlarına ve desteklenmelerine yönelik çalışmalara ilişkin” 7/57726 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Dr. Fahrettin KOCA
Bakan

EKLER:
Ek-1 Önerge Cevabı

Zonguldak Milletvekili Sayın Ünal DEMİRTAŞ tarafından verilen “Özel diyaliz merkezlerinin sorunlarına ve desteklenmelerine yönelik çalışmalara ilişkin” 7/57726 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır:

Anayasa’nın 56’ncı maddesi ile “Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler” düzenlemesi ile sağlık hakkının herkes açısından temel bir hak olduğu, bu hakkın tesis edilmesinde de devletin yükümlülüklerinin olduğu ifade edilmiştir. Anayasa’daki bu açık düzenlemeye rağmen sağlıkta pek çok alanda büyük ve önemli sorunlar yaşanmaktadır.

Bu alanlardan biri de özel diyaliz merkezleridir. Ülkemizdeki özel diyaliz merkezleri, diyaliz hizmetlerinin yüzde 60’ından fazlasını sağlamaktadır. Diyaliz hizmeti ülkemizde özelleşen ilk sağlık hizmetidir. Aynı zamanda, fark alınmayan sağlık hizmetlerinden hastane dışında yapılan tek hizmet de diyalizdir. Bu yönü ile de, devletin sağlık sistemi uygulayıcılarından biri olarak kamusal bir hizmet niteliğindedir. Bu merkezler diyaliz hizmeti dışında başka bir sağlık hizmeti vermemektedir. Devletin kamu ve özel sektör eliyle verdiği diyaliz hizmetlerinin özel sektör tarafından karşılanan bölümünde, 40 bin hastaya hizmet verilmektedir. Sektörde 10 bini doğrudan olmak üzere, yan sektörlerle beraber toplam 20 bin kişi istihdam edilmektedir.

Özel diyaliz merkezlerinin verdiği hizmette neredeyse tek alıcı kurum Sosyal Güvenlik Kurumu’dur. Ülkemizde bugün, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödenmekte olan diyaliz birim fiyatı da, dünyadaki en düşük fiyattır. Yıllardır diyaliz birim fiyatlarında, maliyeti karşılayacak düzeyde yeterli bir artış sağlanamaması büyük bir sorun oluşturmaktadır. Oysa Özel Diyaliz Merkezleri’nin giderlerinin yüzde 40’ı dövizde endeksli, ithal sarf malzemeleridir. Diğer giderler ise genelde enflasyona bağlı olarak artmaktadır. Ülkemizde son yıllarda döviz kurlarındaki artışlar, enflasyonun yüksekliği ve işçi maliyetlerindeki artışlar sonucunda Özel Diyaliz Merkezleri’nin giderleri SUT’ta belirlenen fiyatlar ile karşılanamamaktadır. Bu durum nedeniyle, Özel Diyaliz Merkezleri iflasın eşiğine gelmiştir. 2006 yılında 410 olan Özel Diyaliz Merkezinden 103 merkez iflas ederek kapanmış, Özel Diyaliz Merkezi sayısı 307’ye düşmüştür. Son 5 yılda belirlenen SUT fiyatlarının Özel Diyaliz Merkezleri’nin artan maliyetleri karşılamaktan uzak olduğu ortadadır. Özel Diyaliz Merkezleri, diyaliz SUT birim fiyatlarının maliyetleri karşılamaması nedeniyle bir süre sonra hizmet veremez hale gelecektir. Bunun yanında Özel Diyaliz Merkezleri’nin yüzde 40’ının işletmesi yabancı ya da yabancı ortaklı işletmelerden oluşmaktadır.

Özel Diyaliz Merkezleri’nin içinde bulunduğu bu ekonomik sıkıntı; bu merkezlerden hizmet alan vatandaşlarımızın mağdur olmasına, kamudaki diyaliz hizmetlerinde yığılma yaşanmasına, sektörde istihdam edilen kişilerin de işsiz kalmasına ve sektörün tamamının yabancı yatırımcıların eline geçmesine neden olacaktır. Bu nedenle de Özel Diyaliz Merkezleri maliyetlerinin karşılanması amacıyla SUT fiyatlarının acilen güncellenmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede;

Soru 1- Bakanlığınız verilerine göre ülkemizde diyaliz tedavisi alan hasta sayısı kaçtır?

Soru 2- Ülkemizde kamuda ve özel sektörde diyaliz hizmeti veren merkez sayısı kaçtır? İller bazında dağılım nasıldır?

Soru 3- Ülkemizde diyaliz hastalarının ne kadarı diyaliz hizmetini özel diyaliz merkezlerinden almaktadır?

Soru 4- Ülkemizde yabancı yatırımcılar ve yabancı ortaklı yabancılar tarafından işletilen özel diyaliz merkezi sayısı kaçtır?

Soru 5- Son 10 yılda kapanan özel diyaliz merkezi sayısı kaçtır? Kapanan merkezlerden kaç tanesi yerli yatırımcı, kaç tanesi yabancı yatırımcı tarafından işletilmektedir?

Soru 6- Mevcut sağlık sistemi içinde, kamudaki sağlık uygulayıcılarının, ülkemizdeki diyaliz hastalarının tamamına tedavi hizmeti verebilecek, teçhizat, malzeme ve personel donanımı var mıdır?

Soru 7- Ülkemizde her bir diyaliz için kullanılan sarf malzemesi maliyeti ne kadardır? Önergenin cevaplandığı tarih itibari ile Sağlık Uygulama Tebliğinde diyaliz birim fiyatı geri ödeme ücreti ne kadardır?

Soru 8- Sağlık Uygulama Tebliğindeki diyaliz geri ödeme ücretleri yüksek enflasyon, işçi maliyetleri ve döviz kurlarındaki artış nedeniyle yükselen diyaliz maliyetleri de göz önüne alınarak ne zaman güncellenecektir?

Soru 9- Yaşanan ekonomik sorunlar ve iflas eden Özel Diyaliz Merkezleri dikkate alındığında, 20 bin kişinin istihdam edildiği 40 bin kişinin tedavi olduğu bu sistemin devamlılığı için Bakanlığımız tarafından sektörü ayakta tutacak şekilde destek olacak mısınız?

Cevaplar- Ülkemizde kamu 545, özel 315 ve üniversite 58 olmak üzere toplam 918 diyaliz merkezi bulunmaktadır. Ülkemizde diyaliz tedavisi alan hasta sayısı toplamda 63.730'dur. Bu hastaların 38.133'ü diyaliz hizmetini özel diyaliz merkezlerinden almaktadır.

Ülkemizde yabancı yatırımcılar tarafından işletilen özel diyaliz merkezi sayısı toplam 63 tür. 2012 yılında 377 olan özel merkez sayısı 2022 de 315'e düşmüştür. Kapanan merkezlerden kaçının yabancı yatırımcı tarafından işletildiğine dair veri bulunmamaktadır.

Halkın ihtiyaç duyacağı zorunlu sağlık hizmetlerinin sağlanması kamuya ait sağlık kurumlarının öncelikli görevi olması nedeniyle Ülke genelinde ve her bölgede sağlık hizmetlerinin sürekliliğini temin için gerekli planlar yıllık olarak Bakanlığımızca hazırlanmakta ve güncellenmektedir.

08.02.2022 tarihli Remi Gazete'de yayımlanmış olan Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği'nde hemodiyaliz işlem fiyatlarında yüzde 50 oranında artış, Ağustos ayında da paket işlem bazında yüzde 40 oranında artış yapılmıştır.

Göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı teşekkür ederim.